

SAMMEN SKABER VI SKOVEN



Nordskoven indvies d. 10.juni 2015



Brugerrådsmøde april 2014



Rosenkildeskoven før plantning 2017

OPGAVEN

I skal ud og se Nordskovens forskellige muligheder. Bagefter lave jeres eget forslag til et skovområde. Hvilke ønsker har I til en ny skov?

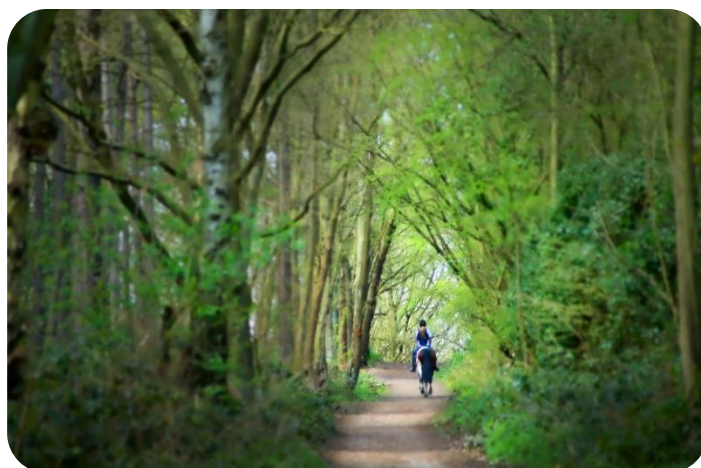
Legetårn i træ



Skal der være en ting til at lege på i skoven? Hvordan skal de se ud? Hvad skal de være lavet af?

Det kan også være, at I vil lave en skov, som man kan ride ture i. Skal man også kunne lave andet end at ride i skoven?

Rytter på skovsti



Nordskoven er blevet til i et samarbejde mellem Slagelse Kommune og Naturstyrelsen. Der har været mange tanker, overvejelser og diskussioner i forbindelse med Nordskovens tilblivelse.

Hovedoverskriften for projektet er ***Sammen skaber vi skoven.***

Den nordlige del af Slagelse, hvor Nordskoven plan- og anlægges (gulgrønt farvet)



Sammen skaber vi refererer til, at der i projektet med anlæggelsen af Nordskoven i høj grad indruges borgere, interesseorganisationer, institutioner og brugergrupper. Derfor er der dannet et brugerråd og diverse andre arbejdsgrupper undervejs i processen med at planlægge og anlægge Nordskoven. Interesserede kan på denne måde være med til at præge udformningen af Nordskoven og dens faciliteter. Det er mindre landbrugsområder, der laves om til skov ad gangen. Efterhånden, som der kommer flere mindre skovområder, bliver hele Nordskoven til en stor skov. Det gør, at brugere undervejs kan komme med idéer til skovtyper og indretninger i Nordskoven.

Skoven refererer til ambitionerne for området, der skal blive en af Slagelse Bys grønne oaser. Nordskoven plantes som bynær skov, der kan bruges rekreativt. I Nordskovens forskellige områder skal der være faciliteter og aktivitetsmuligheder til støtte for sundhedsfremme, rekreation, undervisning, naturoplevelser og friluftsliv. Derudover giver skovrejsningen binding af CO₂, hensyntagen til grundvandsreserver, øget biodiversitet og klimatilpasning i forhold til nedbør samt produktion af træ. Alt sammen noget der er vigtigt for Slagelse Kommune, Naturstyrelsen og også for Slagelse kommunes borgere.

I skal

- Lave jeres eget forslag til en skov i jeres nær-område på ca. 2 hektar gammel landbrugs-jord.
- Formidle jeres forslag til resten af klassen.
- Muligvis hænge jeres forslag op på skolebiblioteket eller sende det til Center for teknik og miljø (kræver en særaftale).

Som hjælp til arbejdet kan I

- Tage ud og opleve de forskellige dele af Slagelses nye bynære skov Nordskoven. Se kort på bilag 1.
- Lave nogle aktiviteter, som I selv vælger, i Nordskoven. Få evt. idéer ved at se på indholdet i grejkasserne.
- Læse om Nordskoven på bilag 2.
- Se på idéer til skov- og naturområder på bilag 4.
- Få idéer til træer og buske på bilag 5.
- Læse om træer og buske i Danmark i Skoven i skolens hæfter bl.a. <http://www.skoven-i-skolen.dk/content/skovens-tr%C3%A6er>

Læringsmål

- At kunne indgå i faglige diskussioner og argumentere for jeres idéer i gruppearbejdet

Husk at booke Nordskoven

www.booking.naturstyrelsen.dk

(Lokaliteten kan søges på kort eller i liste).

Gruppestørrelser

3-4 elever.

Forudsætninger

Kunne læse og sætte sig ind i fagligt stof alderssvarende til mellemtrinnet.

Tidsramme

Ca. 3 timer i Nordskoven og ca. 4 timer på skolen.

Materialer i grejkassen

Se indhold i kasserne, samt hvordan bookingen foretages på Grejbanken i Nordskoven.

Materialer I selv medbringer

Noteapparat.

- At anvende jeres kreativitet og faglige kunnen i natur/teknologi, idræt og andre fag til at planlægge et nyt skov- og naturområde
- At kunne formidle og argumentere for jeres forslag til et nyt skov- og naturområde

Succeskriterier

- At jeres idéer med skoven er tydelige
- At I fagligt kan argumentere for jeres forslag
- At formidlingen af jeres forslag er forståeligt og klart

Evaluering

Efter formidlingen af alle forslag hænges de op i klassen. Gå rundt og se på hinandens forslag. Stem om, hvilket forslag der er bedst.

Alle elever skriver 2 - 3 gode ting om hver fremlæggelse på en seddel. Når alle grupper har fremlagt, gives sedlerne til de respektive grupper, som kan læse dem. Så kan eleverne se, hvad der fungerede godt ved deres formidling.

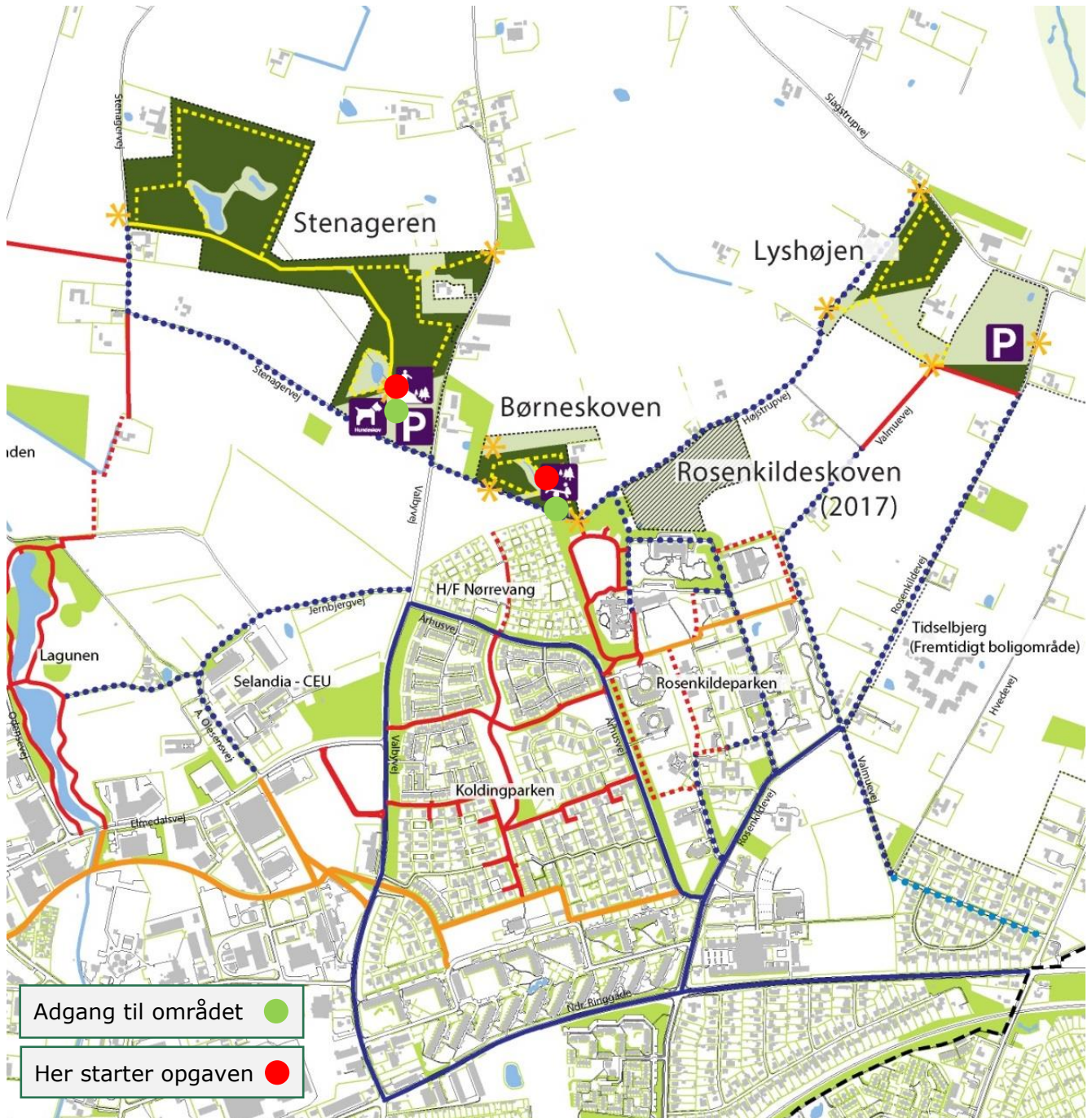
BILAGSOVERSIGT

1. Kort over Nordskoven med markering af de forskellige skovområder
2. Sammen skabes skoven
3. Opgave: planlæg jeres skov- og naturområde
4. Idéer til skov- og naturområder
5. De 40 oprindelige buske og træer i Danmark
6. Sammen skabes Nordskoven til smartboard og PC'er
7. Litteraturliste



God fornøjelse

BILAG 1 - KORT



Adgang til området ●
Her starter opgaven ●

- | | | | | | |
|--|---------------------------|--|----------------------------|--|-----------------------------|
| | Parkering | | Offentlig skov og lysåbent | | Gang & cykel på lokale veje |
| | Udkigspunkt/kælkebakke | | Privat skov/krat | | Cykelsti & fortov |
| | Samlingssted/bålplads/leg | | Skov under planlægning | | Fortov |
| | Hundeskov | | Indgang til skove | | Skovstier |
| | | | Trampesti - klippet græs | | Skovveje |
| | | | Gang- & cykelsti - grus | | Kløversti - sort rute |
| | | | Gang- & cykelsti - asfalt | | |

BILAG 2 - SAMMEN SKABES NORDSKOVEN

Idéen til etablering af skoven nord for Slagelse opstod for nogle år siden på initiativ fra en lang række forskellige mennesker og organisationer, der var interesserede i, at der blev et større sammenhængende skovområde nord for Slagelse. Det resulterede i, at Naturstyrelsen i 2006 udarbejdede et udkast til en samarbejdsaftale mellem Slagelse Kommune, SK Forsyning A/S og Miljøministeriet (Naturstyrelsen) om gennemførelse af projektet. Dette udkast førte ikke til videre arbejde med idéen om en skov nord for Slagelse.

Projektet lå stille indtil i 2011, hvor Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet Sydvestsjælland afholdt et dialog- og idéværksted. Sidst på bilag 3 ses idéerne, som kom frem på workshoppen.

Slagelse byråd besluttede i december 2012 at indgå en samarbejdsaftale med Naturstyrelsen om et 300 ha skovrejsningsområde nord for Slagelse by. I aftalen står der blandt andet, at skovrejsningen skal skabes som et fælles projekt mellem Slagelse Kommune og Naturstyrelsen.

Det er landbrugsjord, der opkøbes og omlægges til skovbrug. Områderne kan købes, når ejerne af jorden vil sælge. Det er derfor svært at forudsige præcist, hvordan skoven vil udvikle sig de kommende år. Prisen skal godkendes af SKAT, som sikrer, at der ikke bliver betalt overpris for områderne.

Der er lagt vægt på, at brugerne af området kan få indflydelse på, hvilke faciliteter Nordskoven skal byde på. Ønsket er, at når nye områder omlægges til skov, skal der tilføres nye værdier til Nordskoven. Så

mens skoven vokser sig stor, skal besøgende opleve, at der bliver flere og flere aktivitets- og oplevelsesmuligheder. Der er der nedsat et brugerråd og forskellige andre arbejdsgrupper til at bidrage med idéer og ønsker.



Brugerrådsmøde 2014

Nordskoven ligger bynært, så den er let at bruge for alle - motionister, hundeejere, børneinstitutioner, skoler, friluftsfolket og diverse andre, der har lyst til at være i et dejligt naturområde. Et bynært skov- og naturområde gør også Slagelse mere attraktivt at bosætte sig i.

Derudover skal området være med til at mindske risikoen for oversvømmelser pga. klimaændringer, binde CO₂, beskytte grundvandet og styrke biodiversiteten. Biodiversitet er et udtryk for forskellighed i de arter, der er i et naturområde. Jo flere forskellige arter jo større biodiversitet.

Der vil blive områder med skov, sletter, søer og enge. Skoven bliver primært løvskov - især med bøg og eg. Beplantningen tager udgangspunkt i de 40 oprindelige arter i Danmark.

Indtil videre er der anlagt 4 skovområder: Stenageren, Lyshøj, Børneskoven og Rosenkildeskoven. Områdernes placering kan ses på kortet på bilag 1.

Stenageren

Stenageren er på nuværende tidspunkt den største del af Nordskoven.

Der er en meget benyttet hundeskov placeret lige ved parkeringspladsen. Hundeskove står altid højt på Naturstyrelsen og andres ønskeliste, når ny skov anlægges.



Én af de fornøjede brugere - chihuahuaen Chiggo med ejere 2017

En kælkebakke, som Nordskovens brugeråd ønskede, er placeret i et åbent område ved parkeringspladsen. Området kan bruges til forskellige lege og fysiske aktiviteter, som der kan lånes udstyr til i en grejbank opstillet nær ved i Rosenkildeskoven.



Kælkebakken på Stenageren 2017

Derudover er der tre vådområder på Stenageren. Ved det ene - en lille sø i den sydlige del - er der bygget en platform med bænke. Her kan man sætte sig og opleve søens liv, hygge med mad og drikke eller bare holde et hvil.



Platform ved sø Stenageren 2015

Et andet vådområde ligger i den nordvestlige del af Stenageren. Dette vådområde tørrer helt eller delvist op om sommeren, hvilket giver endnu en biotoptype. En biotop er et mindre naturområde, der er nogenlunde ens - eksempelvis en sø, en løvskov eller en eng. Jo flere forskellige bio-

toper, jo flere forskellige slags planter og dyr og dermed større biodiversitet.



Det nordvestlige vådområde i Stenageren 2015

Børneskoven

Ved projekteringen af Børneskoven blev dagplejere, børnehaver og skoler involveret, så området kunne benyttes bedst muligt til oplevelser, undervisning og formidling. Dette arbejde førte til anlæggelsen af et samlingssted, en grøft og et insekthotel.



Samlingssted med bålplads mv.

Stenene på samlingsstedet er dels natursten og dels bordursten, som er store firkantede granitsten. Samlingsstedets bordursten er genanvendt fra Korsørs nu ned-

lagte færgehavn, hvor de blev brugt som kajkant.

Lyshøj

Lyshøj har består dels af skov og dels af et stort lysåbent areal, hvor der ikke må plantes træer. I begyndelsen var Lyshøj hundeskov, men hundeskoven blev flyttet pga. naboklager om støj.

I området er der et lille vandhul, hvor beplantningen er tyndet ud, så der kommer mere lys til vandhullet, som dermed bliver varmere. Dette gavner ynglen af padder - salamandere, frøer og skrubtudser. Alle padder i Danmark er fredede.

Lyshøj benævnes på historiske kort som Luskehøj på en placering, hvor der med stor sandsynlighed har været en gravhøj fra ældre bronzealder. Gravhøjen har været ca. 24 m i diameter og 3 - 4 m høj. Man kan stadig ane gravhøjen i landskabet. Læs evt. mere om hele områdets kulturhistorie i kulturanalysen, der er blevet udarbejdet for området, i forbindelse med projekteringen:

<https://www.slagelse.dk/politik/indsatsomraader/klimatilpasning-og-baeredygtighed/projekter-om-klima-og-baeredygtighed/nordskoven-skovrejsning>

Rosenkildeskoven

Rosenkildeskoven er her i foråret 2017 ved at blive plantet til. I Rosenkildeskoven er Nordskovens grejbank og skurvogn placeret. Grejbanken indeholder grej til undersøgelser af naturen, blåmad, legeting til gamle lege, ting til undervisningsforløb og skrive/tegneunderlag. Grejbanken vedligeholdes af et aktiveringsprojekt under jobcenteret.



Grejbank og skurvogn 2017

I forbindelse med Rosenkildeskoven har der været en arbejdsgruppe med deltagelse fra Autisme Center Vestsjælland og Specialcenter Øst. Arbejdsgruppen er kommet med idéer og ønsker til området, så behovene hos målgruppen kan imødekommes.

Aktiviteter i Nordskoven 2015 - 2017

Erhvervsskolen Selandia inddrager Nordskoven i deres uddannelsesforløb. Eleverne har bl.a. udgravet grøften, bygget broer over grøften og anlagt samlingsstedet i Børneskoven.



Grøften i Børneskoven graves af elever fra Erhvervsskolen Selandia 2015

Jorden til samlingsstedet kommer den udgravede grøft, der blev lavet, da drænrørene blev fjernet. For at øge biodiversiteten er der lagt sten i bunden af grøften.



Elever fra Erhvervsskolen Selandia måler ud til en bro over grøften 2015

For at Nordskoven kunne bruges aktivt af børne- og undervisningsinstitutioner fra begyndelsen, har dagplejebørn, børnehavebørn og nogle af Nymarkskolens elever sået fyr, bøg og eg.



Børn fra Rosenkilde Børnehave og Nymarkskolen sår frø til Nordskoven 2015

Idéen til dette projekt kom fra Center for Teknik og Miljø, som også stod for indkøb af frø, jord og anskaffelse af potter.

Dagplejerne har passet de træer, som de har været med til at så. Dagplejebørnenes træer er blevet plantet i Rosenkildeskoven i foråret 2017.

Træerne, der blev sået af børnehavebørn og elever fra Nymarkskolen, er placeret i Nymarkskolens kolonihave. Her er træerne blevet passet af eleverne, der nu går i 8. klasse.

De små træer - af nogle elever kaldt babytræer - skal plantes i Rosenkildeskoven, som led i Genplant Planeten i november 2017.



Børn i dagpleje sår frø til træer til Nordskoven 2015



Omplantning af træer i kolonihaven 2017

Nymarkskolen har i samarbejde med Naturstyrelsen Vestsjælland deltaget i Genplant Planeten i 2015, 2016 og 2017. Stort set alle elever på Nymarkskolen har i løbet af de år arbejdet med Genplant Planetens undervisningsmateriale og været ude og plante træer i Nordskoven.



Maja og Fatima (Nymarkskolen) planter træer 2016

I 2016 blev verdens måske største insekthotel placeret på et lysåbent område i Børneskoven.



Insekthotellet Ask Yggdrasil anlægges 2015

Børn fra Skovbørnehuset og Nymarkskolen var med til at indrette og indvie hotellets "lejligheder" - små huller i enden af stammerne blev fyldt med græs, pinde, blade og lignende, så insekter eller andre smådyr fik et sted at være.



Børn fra Skovbørnehuset og Nymarkskolen samarbejder om at indrette insektboliger 2016

Insekthotellet er anlagt for at tilføre området biologisk materiale til nedbrydere - bænkebidere, snegle, larver mv., hvilket giver gode oplevelsesmuligheder for børn. Samtidig øges biodiversiteten.

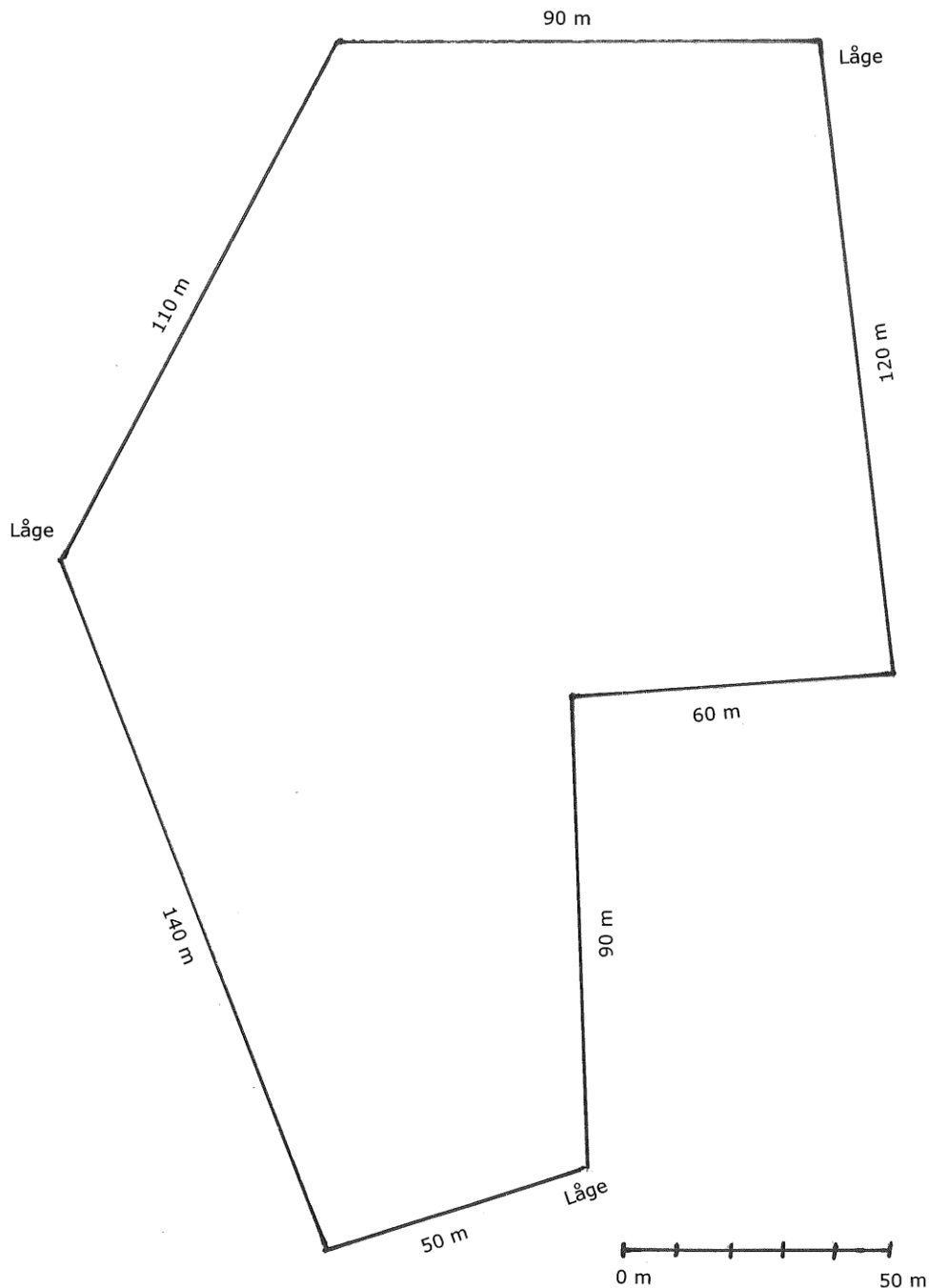


Oplevelse og undervisning i forbindelse med indvielse af insekthotellet Yggdrasil 2016

Slagelse Naturskole anvender Nordskoven til forskellige arrangementer - undervisning, foredrag og oplevelser for forskellige grupper i Slagelse Kommune mv.

BILAG 3 – PLANLÆG JERES EGET SKOV- OG NATUROMRÅDE

Kort over området. Området er på ca. 2,5 ha - nogenlunde samme størrelse som Børneskoven.



Idéer til arbejdsgang

Lav en logbog til projektet. Skriv alting ned i logbogen.

Lav en liste med idéer. Så mange som muligt. Så kan I vælge ud bagefter. Få evt. inspiration fra bilag 4 og 5.

Kortet er lettere at måle og tegne på, hvis I forstørrer det til A3-størrelse.

Overvej bl.a. nedenstående

- Hvad vil I gerne have i skoven?
- Hvor der skal være stier. Skal stierne være lige, slyngede eller ...? Hvorfor skal stierne se sådan ud?
- Hvilke træer og buske I vil plante. Hvorfor netop dem?
- Skal der være et vildtvoksende område?
- Hvilke faciliteter vil I gerne have? Hvorfor er de faciliteter vigtige for jer? Er de vigtige for andre, der bruger skov- og naturområdet?
- Hvordan I vil lave jeres signaturer, så alle kan se og forstå, hvad I placerer hvor i jeres skov- og naturområde?

BILAG 4 – IDÉER TIL SKOV- OG NATUROMRÅDER

Nogle forskellige typer af skov:

Produktionsskov, hvor man vil sælge træerne.

Oplevelsesskov, hvor det er oplevelser med planter og dyr i naturen, der er vigtigst.

Idrætslegeskov som kan bruges til idræt, sport og leg der er fokus på.

Vildtskov til jagt.

Rideskov til ridning.

Og så videre

Der er mange flere typer af skov. Se på de næste sider og brug jeres fantasi.

Skove kan også opdeles i forskellige områder. Naturstyrelsen beskriver områder i skove sådan her:

Stilleområde:

I stilleområdet er det oplevelsen af naturen, der er væsentlig. Man kan komme rundt til fods eller på cykel. Der kan ikke laves motionsløb eller anlægges lejrpladser eller lignende. Der er stier og mindre stier i området.

Facilitetsområde:

Her er der lagt vægt på friluftsliv med lejrpladser, shelters, naturbaser med videre. I facilitetsområdet kan der også anlægges større stier, samlingssteder, ridestier, mountainbikeruter og lignende.

Friluftsområdet:

Friluftsområdet er godt til friluftsliv, men der er ikke lavet faciliteter til friluftslivet. Der er stier og ruter i området.

Idéerne herunder kom frem på en workshop i februar 2011:

**Borgernes
ønsker til
området**

HVAD SKAL SKOVEN HEDDE?

Naturstyrelsen foreslår, Gudum Skov. Øvrige forslag fra mødet:

- Lille Valby skov,
- Slagelse Nordskov,
- Slagstrup Skov

HVOR SKAL SKOVEN LIGGE?

Der var en del debat om, hvorvidt skoven kan flyttes eller udvides. Se de samlede forslag på kortet på modsatte side.

Et forslag er, at skoven flyttes, så den ligger i et bælte langs og omkring Gudum Å (mod nord) såvel som Skidenrenden (mod vest).

Fordele:

- Færre veje og færre lodsejere ved at lægge skoven langs vandløbene.
- Omkring åen er den dårligste landbrugsjord.
- Mulighed for at friholde områder omkring tæt bebyggelse mod til gengæld at udvide området.

HVORDAN SKAL SKOVEN SE UD?

- Området skal være en blanding af mange forskellige elementer. Blandet skov, stier, ridestier, græssletter, sten, toiletter, sheltere, bål, søer, hundeskove, kælkebakker, enge, skovlegepladser, huse til skovarbejderne, ellekrat ved søer, vilde blomstermarker, hestespor langs vejene, P-pladser i udkanterne m.m.

**Borgernes
ønsker til
naturen**

NATURSKOV FOR NATURENS SKYLD

- Naturen for alle med adgangs begrænsninger til visse områder
- Varieret, rekreativ skov

VÅDOMRÅDER

- Søer m. sten
- Engområder
- Større dræn åbnes til små bække.
- Lave områder omdannes til søer
- Fokus på at etablerere en sø eller lignende.
- Sumpe

GRÆSNINGSOMRÅDER

- Blomsterenge
- Kogræsserlaug

BLANDINGSSKOV

- Forsåede vildtblandinger efter jordbundsforholdene
- Områder men frugt, bær og nødder (frugttræer, æbletræer, hindbær, skovjordbær, brombær, nødder, fuglekirsebær, ægte kastanje)
- Krat m. el og pil
- Bøgetræer, brombærkrat, skovjordbær
- Grantræer, egern, ræv
- Bøg og eg, råvildt, sø med ænder

ØVRIGE

- Bakkede områder
- Områder med sten
- "Urskov" (dvs. naturskov = urørt skov med danske træarter)

**Borgernes
ønsker til
det rekreative**

OVERNATNINGSPLADSER

- Sheltere + bålplads, borde, bænke, vandhane og toilet
- Beplantede sheltere el. lign.

LEG OG MOTION

- Forhindrings- balancebane o.lign.
- Naturlegeplads/junglesti
- Motionsområde á la Bildsø

PLADS TIL DYRENE

- Hestefolde/dyrefolde
- Kogræsserlaug
- Jagt og fiskeri - fiskepladser
- Hundeskov
- Udkigstårne + fuglekasser

STIER

- Skovveje og stier skal være snoede
- Hestestier, cykelbaner/stier, løbestier
- Varieret landskab/terræn
- Gangmulighed langs åerne.
- Stierne skal gå ud til vejene - P-pladser ved indfaldsvejene
- Skraldespande (nok)

ØVRIGE

- Kælkebakke/skilift
- Friluftsscene
- Kiosk/udskænkingssted
- Vinmarker

**Borgernes
ønsker til
brugerne**

LOKALMILJØET

- De oprindelige landsbyer tænkes ind i skovrejsningsprojektet
- Der skal tages hensyn til lodsejernes ønsker
- Den tætte bebyggelse i området gør det nødvendigt at etablere mange åbne områder
- Der er relativt få ejere/forpagtere, der dyrker jorden i området. Det betyder, at det er nødvendigt at give disse mulighed for at få erstatningsjord.

KULTURARVEN

- Oplysningsplancher med historien bag skoven m.m.
- Kendskab/præsentation af de mest anvendelige stier
- Husk kulturarven skal bevares

UNDERVISNING

- Skovbørnehave/udeskole/udeklasser
- Børnenes eget træ
- Fokus på børns tilgang til naturen.

ØVRIGE

- Områder til kørestolsbrugere
- Husk vindmøller larmer og giver lysblink

FORDELE

- Grundvandsbeskyttelse, CO²-reduktion (klima), sundt og bæredygtigt område, kogræsserlaug, jagt og fiskeri

TING DER SKAL TAGES HENSYN TIL

- Økonomi, dræn, nordlig omfartsvej, gasledning, udsigt, beboelse, jagt

Herunder en liste med idéer fra et brugerrådsmøde januar 2014:

Rekreative	Natur	Undervisning/ formidling	Opmærksom- hedspunkter
Sydvendte udkigssteder (godt til en madpakke en vinterdag) Lysning med bænke Lækrog med sol Langrendsløjpe Naturfitness Motionssti Shelter med bålplads (placere med åbning mod syd og læ mod vest) Ridestier Store sten til leg Tæt netværk af stier i indgangsområdet (godt for de mindste) Vandpost træhytte Udkigstårn Spejderhytte Kiosk med udskænkning Friluftscene Svævebane Kælkebakke/skilift Mountainbike bane Junglesti Fiskeri Handicapsti befæstede stier Madpakkehus Skoven dimensioneres til International sport (Cykel, ridning, hest) Hundeskov Løberuter	Snoede stier Stenbunker lysåben skov Biodiversitet hjemmehørende træarter græsning med dyr frugttræer og buske vandhul Blomstereng Nøddehegn Fuglekasser Aboret Nattergale skov/urskov Åbne områder	Naturvejledning Udeskoleundervisning Udviklingssti (træarter) Børneskovråd Forsøgsskovområde Bro over sø (kriblekrable fiskeri) Børnenes eget træ	Ønske om bygning til understøttelse af aktiviteter

BILAG 5 – DE 40 OPRINDELIGE BUSKE OG TRÆER I DANMARK
40 danske træer og buske
Skema 1

<i>DANSK NAVN,</i>	<i>Latinsk navn</i>	
<i>ASK, Fraxinus excelsior</i>	<i>GEDEBLAD, Dunet, Lonicera xylosteum</i>	<i>PIL, Femhannet, Salix pentandra</i>
<i>ASP, Bævre-, Populus tremula</i>	<i>HASSEL, Corylus avellana</i>	<i>PIL, Grå-, Salix cinerea</i>
<i>AVNBØG, Carpinus betulus</i>	<i>HAVTORN, Hippophae rhamnoides</i>	<i>PIL, Selje-, Salix caprea</i>
<i>BENVED, Euonymus europaeus</i>	<i>HVIDTJØRN, Almindelig, Crataegus laevigata</i>	<i>RIBS, Ribes rubrum</i>
<i>BIRK, Dun-, Betula pubescens</i>	<i>HVIDTJØRN, Engriflet, Crataegus monogyna</i>	<i>ROSE, Blågrøn, Rosa dumalis</i>
<i>BIRK, Vorte-, Betula pendula</i>	<i>HYLD, Almindelig, Sambucus nigra</i>	<i>ROSE, Hunde-, Rosa canina</i>
<i>BØG, Fagus sylvatica</i>	<i>HÆG, Almindelig, Prunus padus</i>	<i>ROSE, Æble-, Rosa rubiginosa</i>
<i>EG, Stilk-, Quercus robur</i>	<i>KIRSEBÆR, Fugle-, Prunus avium</i>	<i>RØN, Almindelig, Sorbus aucuparia</i>
<i>EG, Vinter-, Quercus petraea</i>	<i>KORNEL, Rød, Cornus sanguinea</i>	<i>RØN, Selje-, Sorbus intermedia</i>
<i>EL, Rød-, Alnus glutinosa</i>	<i>KVALKVED, Viburnum opulus</i>	<i>SLÆN, Prunus spinosa</i>
<i>ELM, Storbladet, Ulmus glabra</i>	<i>LIND, Småbladet, Tilia cordata</i>	<i>SOLBÆR, Ribes nigrum</i>
<i>ENE, Juniperus communis</i>	<i>LØN, Spids-, Acer platanoides</i>	<i>TØRST, Frangula alnus</i>
<i>FYR, Skov-, Pinus sylvestris</i>	<i>NAVR, Acer campestre</i>	<i>VRIETORN, Rhamnus cathartica</i>
		<i>ÆBLE, Vild, Malus sylvestris</i>

 Fra s. 3 på <http://naturstyrelsen.dk/publikationer/2008/dec/40-danske-traeer-og-buske/>

Træer og buskes samspil med fugle, vildt og bier. Fra s. 22 og 23 på

<http://naturstyrelsen.dk/publikationer/2008/dec/40-danske-traeer-og-buske/>

Art	Fugle	Vildt (alle buske og ungetræer giver læ og skjul for vildt)	Bier
	Rede og skjul samt føde	Føde	Fødeværdis
Ask	Høje træer giver mulighed for store fugle f.eks. kolonirugere. Frø: Dompap Knopper: Lille korsnæb	Knopper: råvildt	—
Asp, Bævre-	Høje træer giver mulighed for hulrugende fugle.		—

Avnbøg	Især hækplantning. Gode redemuligheder og skjul for småfugle. Frø: Kærnebider og andre finker.	Bides og fejes af hjortevildtet.	X
Bened	Frugter: især drosler		X
Birk, Dun- og Vort-	Gamle træer kan være redested for bl.a. spætter og musvåge. Generelt er birk dog ikke noget godt redetræ. Frø: bl.a. stilits, grønsisken, gråsisken og dompap.		X
Bøg	Høje træer giver redemuligheder for rovfugle, hejrer, kragefugle, småfugle og hulrugere. Bog: duer, flagspætte, kragefugle, mejser, spætmejse samt finker.	Knopper ædes af råvildt og hare. Bog ædes af egn.	X
Eg, Stilk- og Vinter-	Gamle træer giver redemulighed for hejre, rovfugle, duer, spætter, kragefugle og kolonirugere. Hvor der opstår hulrum mellem bark og stamme bygger træløberen gerne rede. Unge træer giver godt skjul for mange arter. Agern: flagspætte, skovskade og spætmejse. Vigtigste danske træ for insektædende småfugle som sangere, mejser, fluesnappere, spætmejser, drosler og træløber. Knopper og blomster: dompap	Knopper ædes af råvildt og hare. Agern ædes af egn.	X
El, Rød-	Gamle træer kan være redested for spætter og småfugle. Frø: gråsisken, grønsisken, stilits og mejser.		X
Elm, Storbladet-	Høje træer kan være redested for mange fuglearter, herunder råger og alliker i kolonier. Hækbeplantning giver redemulighed for småfugle. Frø: duer, dompap, grønirisk, grønsisken, kærnebider, stilits, tornirisk og spurve. Blomster og knopper: dompap		X

Ene	Kan være redested for bl.a. tornsanger, høgesanger, tornskade og tornirisk. Godt skjul for småfugle. Bærkogle: bl.a. Nøddekrige		–
Fyr, Skov-	Kan være redested og skjul for bl.a. rovfugle og spætter. Ung bevoksning giver godt skjul og gode redemuligheder for småfugle og solsort. Kogler: flagspætte, grønsisken, gråsisken og stor korsnæb.	Kogler ædes af egern	X
Gedeblad, Dunet-			XX
Hassel	Velegnet redested og skjul for småfugle. Nødder: flagspætte, skovskade, nøddekrige og spætmejsle.	Nødder ædes af egern	XX
Havtorn	Godt redested og skjul for småfugle, bl.a. tornskade, tornsanger og tornirisk. Bær: husskade, drosler og silkehale.	Ædes af fasaner	X
Hvidtjørn, Almindelig- og Engriflet	Et udmærket redested og skjul for tornskade, tornirisk, høgesanger, tornsanger, gærdesanger og andre småfugle samt for husskade. Frugter: drosler, stær, silkehale, finker og spurve. Knopper og blomster: dompap	Bær og kviste ædes af råvildt	XXX
Hyld, Almindelig-	Redested for bl.a. solsort. Bær: drosler, rødhals, fluesnappere, sangere, stær og silkehale.		–
Hæg, Almindelig-	Redested for bl.a. solsort. Frugter: drosler og sangere.		XX
Kirsebær, Fugle-	Redested for solsort, skade og krage. Bær: hættemåge, stormmåge, pirol, drosler og kærnebider. Kerner: flagspætte og kærnebider.		XXX
Kornel, Rød-	Et godt redested for småfugle. Frugter: bl.a. drosler.		X

Kvalkved	Redested for bl.a. drosler. Godt skjul. Frugter: silkehale og dompap		X
Lind, Småbladet-	Høje træer er redested for rovfugle og andre store fugle.		XXX
Løn, Spidsbladet-	Redested for solsort og duer.	Knopper ædes af hare og råvildt	XXX
Navr	Hækbeplantning giver godt skjul og redested for småfugle.		XXX
Pil, Femhannet-, Grå- og Selje-	Ret dårligt redested, især som højt træ, men gamle stynede og hule pile kan bruges som redested for småfugle, solsorte og visse hulrugere. Som ungt træ godt skjul for især småfugle. Frø: gråsisken Knopper: dompap Blomster: gråsisken og dompap		XXX
Ribs	Kan være redested for småfugle. Bær: drosler og sangere		XX
Rose, Blågrøn, Hunde- og Æble-	Godt redested og skjul for småfugle. Hyben: især silkehale og grønirisk		XX
Røn, Almndelig- og Selje-	Ældre træer kan bruges til redested af småfugle(bl.a. hulrugende) og af solsorte. Bær: grønspeette, silkehale, drosler, finker og stær	Kviste og knopper ædes af råvildt og hare	XX
Slåen	Godt redested og skjul for bl.a. tornsanger, gærdesanger, høgesnager, tornirisk og tornskade. Frugter: drosler og grønirisk Knopper og blomster: dompap	Kviste og knopper ædes af råvildt	XXX
Solbær	Bær: drosler og sangere		XX
Tørst	Frugt: silkehale og finker		XX
Vrietorn	Frugt: silkehale og finker		X
Æble, Vild-	Ofte redested og skjul for småfugle. Æbler: drosler og silkehale Kerner, knopper og blomster: dompap	Æbler ædes af råvildt Kviste ædes af råvildt og hare	XXX

BILAG 6 – SAMMEN SKABES NORDSKOVEN TIL SMARTBOARD OG PC'ER

Idéen til etablering af skoven nord for Slagelse opstod for nogle år siden på initiativ fra en lang række forskellige mennesker og organisationer, der var interesserede i, at der blev et større sammenhængende skovområde nord for Slagelse. Det resulterede i, at Naturstyrelsen i 2006 udarbejdede et udkast til en samarbejdsaftale mellem Slagelse Kommune, SK Forsyning A/S og Miljøministeriet (Naturstyrelsen) om gennemførelse af projektet. Dette udkast førte ikke til videre arbejde med idéen om en skov nord for Slagelse.

Projektet lå stille indtil i 2011, hvor Danmarks Naturfredningsforening og Friluftsrådet Sydvestsjælland afholdt et dialog- og idéværksted. Sidst på bilag 3 ses idéerne, som kom frem på workshopen.

Slagelse byråd besluttede i december 2012 at indgå en samarbejdsaftale med Naturstyrelsen om et 300 ha skovrejsningsområde nord for Slagelse by. I aftalen står der blandt andet, at skovrejsningen skal skabes som et fælles projekt mellem Slagelse Kommune og Naturstyrelsen.

Det er landbrugsjord, der opkøbes og omlægges til skovbrug. Områderne kan købes, når ejerne af jorden vil sælge. Det er derfor svært at forudsige præcist, hvordan skoven vil udvikle sig de kommende år. Prisen skal godkendes af SKAT, som sikrer, at der ikke bliver betalt overpris for områderne.

Der er lagt vægt på, at brugerne af området kan få indflydelse på, hvilke faciliteter Nordskoven skal byde på. Ønsket er, at når nye områder omlægges til skov, skal der tilføres nye værdier til Nordskoven. Så mens skoven vokser sig stor, skal besøgende opleve, at der bliver flere og flere aktivitets- og oplevelsmuligheder. Der er der nedsat et brugerråd og forskellige andre arbejdsgrupper til at bidrage med idéer og ønsker.



Brugerrådsmøde 2014

Nordskoven ligger bynært, så den er let at bruge for alle - motionister, hundeejere, børneinstitutioner, skoler, friluftsfolket og diverse andre, der har lyst til at være i et dejligt naturområde. Et bynært skov- og naturområde gør også Slagelse mere attraktivt at bosætte sig i.

Derudover skal området være med til at mindske risikoen for oversvømmelser pga. klimaændringer, binde CO₂, beskytte grundvandet og styrke biodiversiteten. Biodiversitet er et udtryk for forskellighed i de arter, der er i et naturområde. Jo flere forskellige arter jo større biodiversitet.

Der vil blive områder med skov, sletter, søer og enge. Skoven bliver primært løvskov - især med bøg og eg. Beplantningen tager udgangspunkt i de 40 oprindelige arter i Danmark.

Indtil videre er der anlagt 4 skovområder: Stenageren, Lyshøj, Børneskoven og Rosenkildeskoven. Områdernes placering kan ses på kortet på bilag 1.

Stenageren

Stenageren er på nuværende tidspunkt den største del af Nordskoven.

Der er en meget benyttet hundeskov placeret lige ved parkeringspladsen. Hundeskove står altid højt på Naturstyrelsen og andres ønskeliste, når ny skov anlægges.

*Én af de fornøjede brugere
- chihuahuaen Chiggo med ejere 2017*



En kælkebakke, som Nordskovens brugerråd ønskede, er placeret i et åbent område ved parkeringspladsen. Området kan bruges til forskellige lege og fysiske aktiviteter, som der kan lånes udstyr til i en grejbank opstillet nær ved i Rosenkildeskoven.

Kælkebakken på Stenageren 2017



Derudover er der tre vådområder på Stenageren. Ved det ene - en lille sø i den sydlige del - er der bygget en platform med bænk. Her kan man sætte sig og opleve søens liv, hygge med mad og drikke eller bare holde et hvil.

Platform ved sø Stenageren 2015



Et andet vådområde ligger i den nordvestlige del af Stenageren. Dette vådområde tørrer helt eller delvist op om sommeren, hvilket giver endnu en biotoptype. En biotop er et mindre naturområde, der er nogenlunde ens - eksempelvis en sø, en løvskov eller en eng. Jo flere forskellige biotoper, jo flere forskellige slags planter og dyr og dermed større biodiversitet.



Det nordvestlige vådområde i Stenageren 2015

Børneskoven

Ved projekteringen af Børneskoven blev dagplejere, børnehaver og skoler involveret, så området kunne benyttes bedst muligt til oplevelser, undervisning og formidling. Dette arbejde førte til anlæggelsen af et samlingssted, en grøft og et insekthotel.

Stenene på samlingsstedet er dels natursten og dels bordursten, som er store firkantede granitsten. Samlingsstedets bordursten er genanvendt fra Korsørs nu nedlagte færgehavn, hvor de blev brugt som kajkant.

Samlingssted med bålpads 2017



Lyshøj

Lyshøj har består dels af skov og dels af et stort lysåbent areal, hvor der ikke må plantes træer. I begyndelsen var Lyshøj hundeskov, men hundeskoven blev flyttet pga. naboklager om støj.

I området er der et lille vandhul, hvor beplantningen er tyndet ud, så der kommer mere lys til vandhullet, som dermed bliver varmere. Dette gavner ynglen af padder - salamandere, frøer og skrubtudser. Alle padder i Danmark er fredede.

Lyshøj benævnes på historiske kort som Lushehøj på en placering, hvor der med stor sandsynlighed har været en gravhøj fra ældre bronzealder. Gravhøjen har været ca. 24 m i diameter og 3 - 4 m høj. Man kan stadig ane gravhøjen i landskabet. Læs evt. mere om hele områdets kulturhistorie i kulturanalysen, der er blevet udarbejdet for området, i forbindelse med projekteringen: <https://www.slagelse.dk/politik/indsatsomraader/klimatilpasning-og-baeredygtighed/projekter-om-klima-og-baeredygtighed/nordskoven-skovrejsning>

Rosenkildeskoven

Rosenkildeskoven er her i foråret 2017 ved at blive plantet til. I Rosenkildeskoven er Nordskovens grejbank og skurvogn placeret. Grejbanken indeholder grej til undersøgelser af naturen, bålmad, legeting til gamle lege, ting til undervisningsforløb og skrive/tegneunderlag. Grejbanken vedligeholdes af et aktiveringsprojekt under jobcenteret.

Grejbank og skurvogn 2017



I forbindelse med Rosenkildeskoven har der været en arbejdsgruppe med deltagelse fra Autisme Center Vestsjælland og Specialcenter Øst. Arbejdsgruppen er kommet med idéer og ønsker til området, så behovene hos målgruppen kan imødekommes.

Aktiviteter i Nordskoven 2015 - 2017

Erhvervsskolen Selandia inddrager Nordskoven i deres uddannelsesforløb. Eleverne har bl.a. udgravet grøften, bygget broer over grøften og anlagt samlingsstedet i Børneskoven.

Grøften i Børneskoven graves af elever fra Erhvervsskolen Selandia 2015



Jorden til samlingsstedet kommer den udgravede grøft, der blev lavet, da drænrørene blev fjernet. For at øge biodiversiteten er der lagt sten i bunden af grøften.

Elever fra Erhvervsskolen Selandia måler ud til en bro over grøften 2015



For at Nordskoven kunne bruges aktivt af børne- og undervisningsinstitutioner fra begyndelsen, har dagplejebørn, børnehavebørn og nogle af Nymarkskolens elever sået fyr, bøg og eg.

*Børn fra Rosenkilde Børnehave og
Nymarkskolen sår frø til Nordskoven 2015*



Idéen til dette projekt kom fra Center for Teknik og Miljø, som også stod for indkøb af frø, jord og anskaffelse af pletter.

Dagplejerne har passet de træer, som de har været med til at så. Dagplejebørnenes træer er blevet plantet i Rosenkildeskoven i foråret 2017.

*Børn i dagpleje sår frø til træer
til Nordskoven 2015*



Træerne, der blev sået af børnehavebørn og elever fra Nymarkskolen, er placeret i Nymarkskolens kolonihave. Her er træerne blevet passet af eleverne, der nu går i 8. klasse. De små træer - af nogle elever kaldt babytræer - skal plantes i Rosenkildeskoven, som led i Genplant Planeten i november 2017.

Omplantning af træer i kolonihaven 2017



Nymarkskolen har i samarbejde med Naturstyrelsen Vestsjælland deltaget i Genplant Planeten i 2015, 2016 og 2017. Stort set alle elever på Nymarkskolen har i løbet af de år arbejdet med Genplant Planetens undervisningsmateriale og været ude og plante træer i Nordskoven.

*Maja og Fatima (Nymarkskolen)
planter træer 2016*



I 2016 blev verdens måske største insekthotel placeret på et lysåbent område i Børneskoven.

Insekthotellet Ask Yggdrasil anlægges 2015



Børn fra Skovbørnehuset og Nymarkskolen var med til at indrette og indvie hotellets "lejligheder" - små huller i enden af stammerne blev fyldt med græs, pinde, blade og lignende, så insekter eller andre smådyr fik et sted at være.

Børn fra Skovbørnehuset og Nymarkskolen samarbejder om at indrette insektboliger 2016



Insekthotellet er anlagt for at tilføre området biologisk materiale til nedbrydere - bænkebidere, snegle, larver mv., hvilket giver gode oplevelsesmuligheder for børn. Samtidig øges biodiversiteten.

Oplevelse og undervisning i forbindelse med indvielse af insekthotellet Yggdrasil 2016



Slagelse Naturskole anvender Nordskoven til forskellige arrangementer - undervisning, foredrag og oplevelser for forskellige grupper i Slagelse Kommune mv.

BILAG 7 – LITTERATURLISTE

Alle links i denne opgave er tjekket d. 26/5 2017

<http://naturstyrelsen.dk/media/nst/Attachments/Vejledningigodstatsligskovrejsning12juli2013.pdf>

<http://naturstyrelsen.dk/naturbeskyttelse/naturprojekter/tilskudsordninger/statsligskovrejsning/>

<http://naturstyrelsen.dk/nyheder/2012/jul/naturen-faar-stille-og-friluftszoner/>

<http://naturstyrelsen.dk/publikationer/2008/dec/40-danske-traeer-og-buske/>

<http://www.slagelse.dk/politik/indsatsomraader/klimatilpasning-og-baeredygtighed/projekter-om-klima-og-baeredygtighed/nordskoven-skovrejsning>

http://slagelse.dn.dk/departments-media/6738/fremtidensnatur_slagelse.pdf

Danmarks nye Skove af Jørgen Nimb Lassen & Jørgen Bo Larsen udgivet af Landskabsværkstedet i 2013

Se også henvisninger på øvrige sider i materialet.